

źródła, jeżeli takie korzystanie jest uzasadnione niekomercyjnym celem, do którego wykorzystano bazę,

- do celów bezpieczeństwa wewnętrznego, postępowania sądowego lub administracyjnego.

Nie jest dozwolone powtarzające się i systematyczne pobieranie lub wtórne wykorzystanie sprzeczne z normalnym korzystaniem i powodujące nieusprawiedliwione naruszenie słuszych interesów producenta.

Czas trwania ochrony (art.10)

Czas trwania ochrony bazy danych wynosi

- 15 lat następujących po roku, w którym baza została sporządzona,
- 15 lat następujących po roku, w którym baza została udostępniona po raz pierwszy, jeżeli baza została w jakikolwiek sposób udostępniona publicznie,

W przypadku jakiegokolwiek istotnej zmiany treści bazy, co do jakości lub ilości, w tym jej uzupełnienia, zmiany lub usunięcia jej części, mających znamiona nowego, istotnego co do jakości lub ilości, nakładu, okres liczy się odrębnie.

Szczecin, październik.2006
stan prawny na 03.10.2006r.

Opracowanie
mgr inż. Teresa Biegała Rzecznik Patentowy mgr inż. Renata Zawadzka Rzecznik
Patentowy Dział Patentów i Transferu Technologii Politechnika Szczecińska
tel.449 43 57, tel/fax 449 41 47 Al. Piastów 48 Szczecin V piętro pok 515-514

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA, WŁASNOŚĆ PRZEMYSŁOWA (Notatki- wersja ogólna)

Porozumienia międzynarodowych dotyczących ochrony własności intelektualnej oraz własności przemysłowej:

1. **Konwencja Paryska** z 1883r. o ochronie własności przemysłowej - ratyfikowana w1975r.
2. **Konwencja Berneńska** z 1886r. o ochronie dzieł literackich i artystycznych (w tym dzieł naukowych bez względu na sposób lub formę ich wyrażenia) - ratyfikacja w 1990r. - obejmuje podstawy ochrony własności autorskiej (prawa autorskie).
3. **Konwencja o utworzeniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (OMPI)** podpisana w 1967r. w Sztokholmie - ratyfikacja w 1975r.
4. **Układ Waszyngtoński o Współpracy Patentowej (PCT)** z 1970r. - ratyfikowany w 1991r. - (zgłoszenie międzynarodowe PCT). (Dz.U. Nr 70/1991r. poz.303)
5. **Porozumienie Madryckie o Międzynarodowej Rejestracji Znaków Towarowych i Usługowych** z 1891r. - przynależność od marca 1991r.
6. **Konwencja Monachijska o Patentach Europejskich** z 1973r. - (patent europejski) - Polska należy od 1 marca 2004r. (Dz.U. Nr 79/2004r. poz. 737)
7. **Porozumienie Ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO)** sporządzone w Marakeszu w 1994r. - w stosunku do Polski obowiązuje od 1.07.1995r.
8. **Porozumienie w sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (TRIPS)** - załącznik 1 C do Porozumienia o WTO

PRZEPISY DOTYCZĄCE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ I PRZEMYSŁOWEJ OBOWIĄZUJĄCE W POLSCE:

1. Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej - tekst jednolity Dziennik Ustaw Nr 119 z 2003r. poz. 1117, zm. Dz.U. Nr 33 z 2004r poz.286 i późn. zm.
2. Ustawa z dnia 14 marca 2003r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz o skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 65/2003r. poz. 598)

3. Ustawa o rzecznikach patentowych z dnia 11 kwietnia 2001r. - Dz.U. Nr 49 z 2001 r. poz.509
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29.08.2001 w sprawie opłat związanych z ochroną wynalazków , wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych. (Dz.U. 35 z 2004r poz.309).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.08.2001 w sprawie postępowania spornego przed Urzędem Patentowym RP (Dz.U. 92 z 2001r. poz. 1018)
6. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21.08.2001 r w sprawie warunków obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej rzeczników patentowych (Dz.U.220 z 2003r poz.2175)
7. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17.09.2001r. w sprawie nadania statusu Urzędowi Patentowemu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 101 z 2001r. poz. 1092)
8. **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17.09.2001r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych.** (Dz.U.102 z 2001r poz.119, zm. Dz.U.109z2005r.poz.910)
9. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19.10.2001r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń topografii układów scalonych (Dz.U. Nr 128 z 2001r. poz. 1413)
10. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30. 01.2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wzorów przemysłowych (Dz.U. 40 z 2002r. poz. 358, zm. Dz.U. 106 z 2005 r. poz.893)
11. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25.04.2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń oznaczeń geograficznych (Dz.U. 63 z 2002r.poz.570)
12. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 6.06.2002r.r. w sprawie rejestrów prowadzonych przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 80 z 2002r. poz.723, zm. Dz.U. 109 z 2005r. poz. 912)
13. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8.07.2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń znaków towarowych (Dz.U. 115 z 2002r. poz.998, zm. Dz.U. 109 z 2005 r. poz. 911).
14. **Ustawa z dn. 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji** - tekst jednolity Dz.U. 153/03 poz.1503 zpozn. zm.)
15. **Ustawa z dn. 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych** (tekst jednolity Dz.U. Nr 90 z 2006 r. poz. 631, sprost. Dz.U 121/06 poz. 843)
16. Kodeks Celny z dn. 9 stycznia 1997r. (Dz.U. Nr 23 poz. 117)
17. Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 19 grudnia 1997r. w sprawie sposobu i trybu postępowania organów celnych przy zatrzymaniu towarów w wypadku podejrzenia naruszenia przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej, handlowej i przemysłowej zdn. 19.12.1997r. (Dz.U. Nr 158 poz. 1049, zm. Dz.U. Nr 16 z 1999r. poz.141)
18. Ustawa z dn.15 grudnia 2000r o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122 poz. 1319)
19. Ustawa z dn. 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U.Nr 128 poz. 1402)
20. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz.U. Nr 10/2005 poz.68)
21. Ustawa zdn. 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz.U. Nr 10 z 2005 r. poz. 68)

UWAGA - notatki te pomogą umiejscowić problem , ale przy analizie problemu należy korzystać z przepisów odnośnych ustaw, a jeszcze lepiej korzystać z pomocy rzecznika patentowego . Adresy rzeczników otrzymasz w informacji Urzędu Patentowego RP lub na stronach internetowych Polskiej Izby Rzeczników Patentowych <http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/>

(oznaczenie)j est używana bezprawnie - zbyt towarów (usług) następuje na terytorium Polski (na przykład - jest zarejestrowany znak towarowy na rzecz producenta towarów i tego samego rodzaju towarów i pod tą samą nazwą (domeną) oferuje inny sprzedawca w sieci internet -bez zgody uprawnionego z rejestracji znaku towarowego)

19. NOTA COPYRIGHT

Zgodnie z międzynarodową konwencją powszechną o prawie autorskim podpisaną w Genewie w 1952 r (w Polsce weszła w życie w 1977r) jeżeli ktoś z państw członkowskich uzależnia ochronę praw autorskich od spełnienia określonych wymogów formalnych (np. zarejestrowania dzieła w bibliotece centralnej kraju), to uważa się takie wymaganie za spełnione w stosunku do każdego dzieła, jeśli to dzieło zostało opublikowane poza terytorium tego państwa i jeśli autorem nie jest jego obywatel oraz jeżeli od pierwszej publikacji tego dzieła, wydanego z upoważnienia autora zostało ono opatrzone symbolem © oraz nazwa **podmiotu prawa autorskiego** majątkowego i wskazaniem **roku pierwszej publikacji**.

Przykład : © Copyright Wydawnictwo PWN Warszawa 1995

20. OCHRONA BAZ DANYCH

Ustawa z dnia 27 lipca 2001r. o ochronie baz danych (Dz.U. Nr 128 z 2001r poz. 1402)

Ochronie na podstawie tej ustawy podlegają bazy danych, z wyłączeniem baz danych spełniających cechy utworu określone w ustawie z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. (art.1)

Baza danych - zbiór danych lub jakichkolwiek innych materiałów i elementów zgromadzonych według określonej systematyki lub metody, indywidualnie dostępnych w jakikolwiek sposób , w tym środkami elektronicznymi, wymagający istotnego , co do jakości lub ilości, nakładu inwestycyjnego w celu sporządzenia, weryfikacji lub prezentacji jego zawartości (art.2 ust.1 pkt1)

Producentowi bazy danych przysługuje wyłączne i zbywalne prawo pobierania danych i wtórnego ich wykorzystania w całości lub w istotnej części, co do jakości lub ilości, (art.6)

Pobieranie danych - stałe lub czasowe przejęcie lub przeniesienie całości lub istotnej, co do jakości lub ilości, części zawartości bazy danych na inny nośnik , bez względu na sposób lub formę tego przejęcia lub przeniesienia

Wtórne wykorzystanie - publiczne udostępnienie bazy danych w dowolnej formie, a w szczególności przez rozpowszechnienie , bezpośrednie przekazywanie lub najem.

Dozwolony użytek (art.8)

Wolno korzystać z istotnej, co do jakości lub ilości, części rozpowszechnionej bazy danych:

- dla własnego użytku osobistego, ale tylko z zawartości nieelektronicznej bazy danych,
- w charakterze ilustracji, w celach dydaktycznych lub badawczych , ze wskazaniem

udostępniane, przysługuje prawo wyłączne do rozporządzania tym utworem i korzystania z niego przez okres 25 lat od daty pierwszej publikacji lub rozpowszechniania.

(Art. 99²) Temu, kto po upływie czasu ochrony prawa autorskiego do utworu przygotował jego wydanie krytyczne, przysługuje prawo wyłączne do rozporządzania takim wydaniem i korzystania z niego przez okres 30 lat od daty publikacji.

Art. 103 Spory dotyczące praw pokrewnych należą do właściwości sądów okręgowych.

15. Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi (Art. 104-110)

Są to stowarzyszenia zrzeszające twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowo-telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (np. ZAiKS, ZPAP, Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania, Stowarzyszenie Polskiej Prywatnej Radiofonii,...) Zezwolenia na podjęcie działalności takiej organizacji udziela Minister Kultury i Sztuki, który sprawuje nadzór nad działalnością tych organizacji. (Komisja Prawa Autorskiego powołana przez Ministra Kultury i Sztuki rozstrzyga sprawy pomiędzy tymi organizacjami zbiorowego zarządzania, między innymi zatwierdza tabele wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub artystycznych wykonań ~ określające na ogół minimalne stawki)

16. Fundusz Promocji Twórczości

Funduszem tym dysponuje Minister Kultury i Sztuki. Fundusz tworzy się z:

- wpływów z od producentów i wydawców utworów, których czas ochrony praw autorskich upłynął (5-8% ich wpływów brutto ze sprzedaży tych utworów) (art.40)
- kwoty zasądzone na fundusz od sprawców naruszeń praw autorskich (z art. 79)
- dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny; inne wpływy.

Fundusz jest przeznaczony na stypendia i pomoc socjalną twórców oraz pokrycie kosztów wydań utworów o szczególnym znaczeniu dla nauki i kultury.

17. Odpowiedzialność karna (art. 115-123)

Za przywłaszczenie autorstwa cudzego utworu - do 3 lat pozbawienia wolności,

Za rozpowszechnianie cudzego utworu bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy - do 3 lat pozbawienia wolności

Za naruszenie w inny sposób cudzego prawa autorskiego lub prawa pokrewnego - grzywna albo kara do roku pozbawienia wolności

Za bezprawne rozpowszechnianie cudzego utworu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej - kara do 3-letniego pozbawienia wolności, a jeżeli sprawca uczynił z tego źródło dochodu - do 5-letniego pozbawienia wolności. (Inne)

18. DOMENY INTERNETOWE, A ZNAKI TOWAROWE

Używanie w treści adresu domenowego przez jego posiadacza oznaczenia identycznego z oznaczeniem, które zostało zarejestrowane jako znak towarowy do oznaczania towarów lub usług stanowi naruszenie prawa z rejestracji o ile spełnione są warunki określone w art. 19 ustawy o znakach towarowych, to znaczy: - oznaczenia są identyczne lub podobne, towary lub usługi są tego samego rodzaju, - domena

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

Zdefiniowane w Konwencji o utworzeniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej pojęcie "**własność intelektualna**" obejmuje prawa do:

- dzieł literackich, artystycznych i naukowych /programów komputerowych/, działalności wykonawczej artystów, zapisów dźwięku oraz audycji radiowych i telewizyjnych,
- odkryć naukowych,
- wynalazków, wzorów użytkowych,
- wzorów zdobniczych, wzorów przemysłowych,
- znaków towarowych /znaków usługowych, handlowych, firmowych, nazw handlowych
- oznaczeń pochodzenia i nazw pochodzenia / herby, flagi, nazwy geograficzne itp. /
- nazw firm i oznaczeń handlowych,
- ochrony przed nieuczciwą konkurencją,
- oraz wszelkie inne prawa dotyczące działalności intelektualnej w dziedzinach: przemysłowej, naukowej, literackiej, artystycznej - należy zaliczyć do nich ochronę topografii układów scalonych wprowadzoną w USA w 1984r.

Źródła prawa, w których należy szukać przepisów dotyczących ochrony poszczególnych dóbr własności intelektualnej w Polsce: prawo własności przemysłowej, prawo autorskie, ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, kodeks cywilny

WŁASNOŚĆ PRZEMYSŁOWA

Zdefiniowane w Konwencji Paryskiej o Ochronie Własności Przemysłowej pojęcie "**własność przemysłowa**" obejmuje wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, znaki usługowe, nazwy handlowe, oznaczenia pochodzenia lub nazwy pochodzenia, jak również zwalczanie nieuczciwej konkurencji.

Prawa wyłączne do większości rodzajów własności przemysłowej powstają na mocy decyzji urzędów patentowych i obowiązują na terytorium kraju, który tych praw udzielił.

Zgodnie z głównymi zasadami Konwencji Paryskiej:

- prawa wyłączne udzielane w różnych krajach są od siebie niezależne i podlegają ustawodawstwu kraju, który te prawa przyznał;
- we wszystkich państwach-stronach tej Konwencji (większość państw świata) osoby zagraniczne są w sprawach ochrony własności przemysłowej traktowane tak samo, jak osoby krajowe;
- każdemu, kto dokona prawidłowego zgłoszenia o udzielenie praw wyłącznych w jednym z państw-stron Konwencji, przysługuje pierwszeństwo przy ubieganiu się o ochronę w innych państwach-stronach Konwencji, o ile zgłoszenia w innym kraju dokona w terminach:
 - o 12 miesięcy dla wynalazków i wzorów użytkowych
 - o 6 miesięcy dla wzorów przemysłowych i znaków towarowych.

Jako generalną zasadę należy więc przyjąć, że przy ubieganiu się o udzielenie praw wyłącznych do różnych rodzajów własności przemysłowej, składa się oddzielne wnioski i prowadzi oddzielne postępowania w każdym z krajów, w których chcemy mieć ochronę konkretnych rozwiązań lub oznaczeń. W celu ułatwienia uzyskania ochrony w poszczególnych krajach powstało szereg organizacji i porozumień międzynarodowych umożliwiających uproszczenie procedur i prowadzenie jednego postępowania zgłoszeniowego.

1. PRAWA WYŁĄCZNE UDZIELANE PRZEZ URZĄD PATENTOWY RP:

Zgodnie z Prawem własności przemysłowej w Polsce można uzyskać:

- Patent na wynalazek
- Prawo ochronne na wzór użytkowy
- Prawo ochronne na znak towarowy
- Prawo z rejestracji na wzór przemysłowy
- Prawo z rejestracji na topografie układów scalonych
- Prawo z rejestracji na oznaczenia geograficzne

2. PROJEKTY WYNAŁAZCZE

Do projektów wynalazczych, zgodnie z art.3 ust. 1 pkt 6 Prawa własności przemysłowej należą:

- wynalazki,
- wzory użytkowe,
- wzory przemysłowe,
- topografie układów scalonych,
- projekty racjonalizatorskie.

2.1. Wynalazek: (art.24 - 30)

Patenty są udzielane - bez względu na dziedzinę techniki - na wynalazki które są nowe, posiadają poziom wynalazczy i nadają się do przemysłowego stosowania, (art.24)

- Nowość (art. 25) - przed datą według której oznacza się pierwszeństwo (data pierwszego prawidłowego zgłoszenia w urzędzie patentowym lub wystawienia na uznanej wystawie) nie może być istota wynalazku udostępniona do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie , wystawienie lub ujawnienie w inny sposób.
- Poziom wynalazczy (art.26) - jeżeli wynalazek nie wynika dla znawcy w sposób oczywisty z istniejącego stanu techniki.
- Stosowalność przemysłowa (art.27) - wynalazek nadaje się do przemysłowego stosowania jeżeli według wynalazku może być uzyskiwany wytwór lub wykorzystywany sposób, w rozumieniu technicznym, w jakiegokolwiek działalności przemysłowej, nie wyłączając rolnictwa.

Jeżeli rozwiązanie posiada wszystkie w/w cechy i nie jest wyłączone spod ochrony, to ma zdolność patentową i nadaje się do opatentowania.

3. W przypadku nadawania lub publicznego odtwarzania wykonania za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, artyście wykonawcy przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia..

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, zawarcie przez artystę wykonawcę z producentem utworu audiowizualnego przenosi na producenta prawa do rozporządzania i korzystania z wykonania, w ramach tego utworu audiowizualnego, na wszystkich znanych w chwili zawarcia umowy polach eksploatacji.

Prawo wyłączne do wykonania wygasa z upływem 50 lat następujących po roku, w którym artystyczne wykonanie ustalono, albo utrwalono (od wcześniejszego zdarzenia)

Domniemywa się, że kierownik zespołu jest umocowany do reprezentowania praw do zespołowego artystycznego wykonania.

Prawa do artystycznego wykonania, prawa autorskie twórcy, prawa twórcy wynalazku, wzoru , twórcy projektu racjonalizatorskiego stanowią odrębny majątek każdego z małżonków (art. 33 pkt. 10 kodeks rodzinny i opiekuńczy)

14.2 Prawa do fonogramów i wideogramów

Producentem fonogramu lub wideogramu jest ten, pod którym nazwiskiem lub firmą (nazwą) fonogram lub wideogram został po raz pierwszy sporządzony.

Producentowi przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania i korzystania z fonogramu lub wideogramu w zakresie:

- 1) zwielokrotniania określoną techniką
- 2) wprowadzenia do obrotu,
- 3) najmu oraz użyczenia egzemplarzy.
- 4) publicznego udostępniania fonogramu lub wideogramu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

W przypadku nadawania lub publicznego odtwarzania wprowadzonego do obrotu fonogramu lub wideogramu , producentowi przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia.

Prawo wyłączne gaśnie z upływem 50 lat następujących po roku, w którym fonogram lub wideogram został sporządzony.

14.3 Prawa do nadań programów

(Art. 97) Organizacji radiowej lub telewizyjnej przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania i korzystania ze swoich programów w zakresie:

- 1) utrwalania,
- 2) zwielokrotniania określoną techniką
- 3) nadawania przez inną organizację radiowa lub telewizyjną.
- 4) reemitowania,
- 5) wprowadzania do obrotu ich utrwałeni,
- 6) odtwarzania w miejscach dostępnych za opłatą wstępu,
- 7) udostępnianie ich utrwałeni w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

Prawo wyłączne gaśnie z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku pierwszego nadania programu

14.4 Prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych .

(Art. 99') Wydawcy, który jako pierwszy opublikował lub w inny sposób rozpowszechnił utwór, którego czas ochrony już wygasł, a jego egzemplarze nie były jeszcze publicznie

Ponadto uprawniony może domagać się aby sprawca naruszenia dokonanego w ramach działalności gospodarczej wpłacił; na Fundusz Promocji Twórczości co najmniej dwukrotną wartość uprawdopodobnionych korzyści odniesionych przez sprawcę.

Właściwym do rozpoznania sprawy (sporu) jest sąd miejsca, w którym sprawca prowadzi działalność lub znajduje się jego majątek.

13.9 Ochrona wizerunku , adresata korespondencji i tajemnicy źródeł informacji

Art. 81.1 Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W braku wyraźnego zastrzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowania. 2.Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:

- 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych,
- 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Art. 82 . Jeżeli osoba, do której korespondencja jest kierowana, nie wyraziła innej woli, rozpowszechnianie korespondencji , w okresie dwudziestu lat od jej śmierci, wymaga zezwolenia małżonka, a w jego braku kolejno zstępnych, rodziców lub rodzeństwa. Roszczeń z art. 81 i 82 dot. ochrony wizerunku i korespondencji nie można dochodzić po upływie dwudziestu lat od śmierci tych osób.

Art. 84 .1 Twórca, a wydawca lub producent na żądanie twórcy, mają obowiązek zachowania w tajemnicy źródeł informacji wykorzystanych w utworze oraz nieujawniania związanych z tym dokumentów.

Ujawnienie tajemnicy jest dozwolone za zgodą osoby, która powierzyła tajemnicę , lub na podstawie postanowienia właściwego sądu.

14. PRAWA POKREWNE

Są to: prawa do artystycznych wykonań, prawa do fonogramów i wideogramów prawa do nadań, prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych .

14.1 Prawa do artystycznych wykonań

Art.85.1 Każde artystyczne wykonanie utworu lub dzieła sztuki ludowej pozostaje pod ochroną niezależnie od jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. 2.

Artystycznymi wykonaniami, w rozumieniu ust. 1, są w szczególności :działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania.

Art. 86. 1 Artyście wykonawcy przysługuje wyłączne prawo do :

- 1) ochrony dóbr osobistych dotyczących artystycznego wykonania ,2) korzystania z artystycznego wykonania i rozporządzania nim na poszczególnych polach eksploatacji 3)wynagrodzenia za korzystanie z artystycznego wykonania.
2. Wyłączne prawo korzystania i rozporządzania obejmuje prawo do:
 - 1) utrwalaenia,2) zwielokrotniania określoną techniką wprowadzenia do obrotu, 4) publicznego odtwarzania, chyba że jest ono dokonywane za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, 5) najmu,6) dzierżawy, 7) nadawania, chyba że jest ono dokonywane za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza

Niektóre rozwiązania nie są uznawane za wynalazki (art. 28)

- odkrycia, teorie naukowe i metody matematyczne,
- wytwory o charakterze jedynie estetycznym,
- plany, zasady i metody dotyczące działalności umysłowej człowieka,
- wytwory, których niemożność wykorzystania może być wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki,
- programy do maszyn cyfrowych,
- przedstawienia informacji

Niektóre wynalazki są wyłączone spod ochrony (art.29)

- wynalazki, których wykorzystanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; nie uważa się za sprzeczne z porządkiem publicznym korzystanie z wynalazku tylko dlatego, że jest zabronione przez prawo,
- odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby roślin i zwierząt ; przepis ten nie ma zastosowania do mikrobiologicznych sposobów hodowli ani do wytworów uzyskiwanych takimi sposobami,
- sposoby leczenia ludzi i zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi oraz sposoby diagnostyki stosowane na ludziach lub zwierzętach; przepis ten nie dotyczy produktów , a w szczególności substancji lub mieszanin stosowanych w diagnostyce lub leczeniu.

2.2 Wzór użytkowy: (art. 94 - 101)

Cechy wzoru użytkowego:

- rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci,
- nowość - art. 25 (nowość światowa - tak jak dla wynalazku),
- użyteczność rozwiązania (rozwiązanie uważa się za użyteczne jeżeli pozwala na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobów)

Jeżeli rozwiązanie posiada w/w cechy i nie mają zastosowania art. 28 i 29 (wyłączenia) ustawy to ma *zdolność ochronną*.

2.3 Projekt racjonalizatorski: - /art.7/ - Przedsiębiorcy mogą przewidzieć przyjmowanie projektów racjonalizatorskich na warunkach określonych w ustalonym przez siebie regulaminie. Projektem racjonalizatorskim może być każde rozwiązanie nadające się do wykorzystania , nie będące wynalazkiem, wzorem użytkowym, wzorem przemysłowym lub topografią układu scalonego.

Wynalazek i wzór użytkowy są chronione z mocy prawa (na wynalazki udzielane są patenty, na wzory użytkowe - prawa ochronne), natomiast projekty racjonalizatorskie nie są chronione, lecz mogą stanowić tajemnicę przedsiębiorstwa i dopóki się jej dochowa, dopóty projekt ma wartość handlową (stanowi know-how , które udostępnia się na podstawie umów licencyjnych).

2.4 Wzory przemysłowe

Definicja wzoru przemysłowego zgodnie z art. 102 Prawa własności przemysłowej

1. **Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.**
2. **Wytworem jest każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy, obejmujący w szczególności, opakowanie, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych.**
3. **Za wytwór uważa się także:**
 - 1) **przedmiot składający się z wielu wymiennalnych części składowych umożliwiających jego rozłożenie i ponowne złożenie (wytwór złożony)**
 - 2) **część składową, jeżeli po jej włączeniu do wytworu złożonego pozostaje widoczna w trakcie jego zwykłego używania, przez które rozumie się każde używanie z wyłączeniem konserwacji, obsługi lub naprawy,**
 - 3) **część składową, jeżeli może być przedmiotem samodzielnego obrotu.**

Na wzory przemysłowe Urząd Patentowy RP udziela **prawa z rejestracji**.

Czas trwania prawa z rejestracji wzoru wynosi 25 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym.

Wzorami przemysłowymi mogą być te wyroby, w których strona estetyczna ma duże znaczenie, w których chcemy chronić przede wszystkim wygląd zewnętrzny (np. karoserie samochodów, kierownice i inne elementy pojazdów, obudowy odbiorników rtv, domy - ich elewacje i elementy architektoniczne, biżuteria, meble, szkło stołowe, sztuce, pisanki, zabawki, torebki, opakowania, lampy itp.).

Jednym zgłoszeniem wzoru przemysłowego mogą być objęte odrębne postacie wytworu mające wspólne cechy istotne (odmiany wzoru przemysłowego). Liczba odmian, jakie mogą być ujęte w jednym zgłoszeniu nie może przekraczać dziesięciu, chyba że odmiany te tworzą w całości komplet wytworów.

2.5 Topografie układów scalonych

Topografia układu scalonego - rozwiązanie polegające na przestrzennym, wyrażonym w dowolny sposób rozplanowaniu elementów, z których co najmniej jeden jest elementem aktywnym, oraz wszystkich lub części połączeń układu scalonego.

Układ scalony - jedno lub wielowarstwowy wytwór przestrzenny, utworzony z elementów materiału półprzewodnikowego tworzącego ciągłą warstwę, ich wzajemnych połączeń przewodzących i obszarów izolujących, nierozdzielnie ze sobą sprzężonych, w celu spełnienia funkcji elektronicznych. /art 196/

Na topografię udzielane jest prawo z rejestracji.

Zgłoszenie topografii układu scalonego dokonuje się w Urzędzie Patentowym RP zgodnie z wymogami ustawy zgłoszenie powinno zawierać:

1. podanie o zarejestrowanie topografii układu scalonego,
2. materiał identyfikujący topografię, zawierający niezbędne dane do jednoznacznego określenia topografii,
3. oświadczenie dotyczące daty wprowadzenia topografii układu scalonego do obrotu, jeżeli miało ono miejsce przed dokonaniem zgłoszenia topografii układu scalonego w UP RP

Uprawnionym do uzyskania prawa z rejestracji topografii jest twórca, jego następca prawny

egzemplarza programu komputerowego, jeżeli będąc do tych czynności upoważniona dokonuje ona tego w trakcie wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania lub przechowywania programu komputerowego

3) zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy w rozumieniu art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania informacji koniecznych do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego z innymi programami komputerowymi, o ile zostaną spełnione następujące warunki:

a) czynności te dokonywane są przez licencjobiorcę lub inną osobę uprawnioną do korzystania z egzemplarza programu komputerowego bądź przez inną osobę działającą na ich rzecz.

b) informacje niezbędne do osiągnięcia współdziałania nie były uprzednio łatwo dostępne dla osób wymienionych w pkt. a),

c) czynności te odnoszą się do tych części oryginalnego programu komputerowego, które są niezbędne do osiągnięcia współdziałania 3. Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt. 3, nie mogą być:

- 1) wykorzystane do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego,
- 2) przekazane innym osobom, chyba że jest to niezbędne do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego,
- 3) wykorzystane do rozwijania, wytwarzania lub wprowadzania do obrotu programu komputerowego o istotnie podobnej formie wyrażenia lub do innych czynności

naruszających prawa autorskie. Art. 77 Uprawniony może domagać się od użytkownika programu komputerowego zniszczenia posiadanych przez niego środków technicznych (w tym programów komputerowych), których jedynym przeznaczeniem jest ułatwianie niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń programu.

13. 8 Naruszenia autorskich praw

13.8.1 Naruszenia autorskich praw osobistych:

Art. 78 Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem lub naruszone może żądać: - zaniechania tego działania, usunięcia jego skutków, złożenia publicznie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie, a jeżeli naruszenie było zawinione sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia, albo - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiszczył odpowiednią sumę na wskazany cel społeczny.

Po śmierci twórcy z powodztwem o ochronę autorskich praw osobistych zmarłego może wystąpić małżonek (a w jego braku kolejno zstępni, rodzice, rodzeństwo, zstępni rodzeństwa), albo właściwe stowarzyszenie twórców lub właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

13.8.2 Naruszenia autorskich praw majątkowych

Art. 79 W razie naruszenia praw twórcy lub inny uprawniony z autorskiego prawa majątkowego, może od naruszcyciela żądać: zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści (np. utraconej opłaty licencyjnej), albo zapłaćcenia w **podwójnej**, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione w **potrójnej** wysokości stosownego wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia., albo odszkodowania jeżeli działanie było zawinione.

13.6 Wynagrodzenie twórcy (art. 43 - 48)

Jeżeli z umowy nie wynika, że przeniesienie autorskich praw majątkowych lub udzielenie licencji nastąpiło nieodpłatnie, twórca przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Jeżeli w umowie nie określono wysokości wynagrodzenia autorskiego, wysokość wynagrodzenia określa się z uwzględnieniem zakresu udzielonego prawa oraz korzyści wynikających z korzystania z utworu .

W razie rażącej dysproporcji między wynagrodzeniem twórcy , a korzyściami nabywcy autorskich praw majątkowych lub licencjobiorcy, twórca może żądać stosownego podwyższenia wynagrodzenia przez sąd. (art.44).

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej , twórca przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji. (art.45)

13.7 Ochrona programów komputerowych (art. 74- 77)

Art. 74.1 Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy rozdziału 7 ustawy nie stanowią inaczej.

2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady, będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym łączny, nie podlegają ochronie .

3. Prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku

wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy o ile umowa nie stanowi inaczej.

(Prawa autorskie majątkowe do programów wykonanych na umowę zlecenia lub umowę o dzieło przysługują autorowi, chyba że w umowie ustalono inaczej).

4. Autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego obejmują prawo do :

1) trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzenia, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego.

2) tłumaczenia, przystosowania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała,

3) rozpowszechniania, w tym najmu, programu komputerowego lub jego kopii. (Wyczerpanie prawa do rozpowszechniania następuje wraz z pierwszą sprzedażą przez uprawnionego lub za jego zgodą egzemplarza na którym program został utworzony, ale nie wyklucza to prawa do kontroli dalszego najmu lub dzierżawy programu komputerowego lub jego egzemplarza)

Art.75.1 Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, czynności wymienione w pkt. art.74 ust.4 pkt. 1 i 2 nie wymagają zgody uprawnionego, jeżeli są niezbędne do korzystania z programu komputerowego zgodnie z jego przeznaczeniem w tym do poprawiania błędów przez osobę, która legalnie weszła w jego posiadanie . 2. Nie wymaga zezwolenia uprawnionego:

1) sporządzenie kopii zapasowej , jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, kopia ta nie może być używana równocześnie z programem komputerowym.

2) obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę uprawnioną na podstawie umowy do korzystania z

albo osoba, z którą twórca jest związany stosunkiem pracy bądź inną umową, lub która udzieliła twórcy pomocy przy powstaniu topografii. /Przepisy art. 11,12,20, 21 dotyczące wynalazków stosuje się odpowiednio/

Ochrona trwa 10 lat od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano zgłoszenia topografii w Urzędzie Patentowym, albo od końca roku kalendarzowego, w którym topografia lub układ scalony zawierający taką topografię był wprowadzony do obrotu, w zależności od tego, który z tych terminów upływa wcześniej.

3. PRAWA WYŁĄCZNE - patent, prawo ochronne, prawo z rejestracji

Patent /art. 63/ przez uzyskanie patentu nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zawodowy lub zarobkowy na całym obszarze państwa.

Patent trwa 20 lat od daty zgłoszenia w Urzędzie Patentowym.

Zakres przedmiotowy patentu określają zastrzeżenia patentowe zawarte w opisie patentowym.

Patent na sposób wytwarzania rozciąga się także na wytwory uzyskane bezpośrednio tym sposobem (!). /art.64 ust.1/

Patent dodatkowy /art. 30/ może uzyskać uprawniony z patentu dla ulepszeń lub uzupełnień swojego wynalazku chronionego patentem zgłoszonym wcześniej.

Prawo ochronne na wzór użytkowy /art. 95/ przez uzyskanie prawa ochronnego nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wzoru użytkowego w sposób zawodowy lub zarobkowy na całym obszarze państwa.

Prawo ochronne trwa 10 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym.

Zakres przedmiotowy prawa ochronnego określają zastrzeżenia ochronne zawarte w opisie ochronnym wzoru użytkowego /art.96/

Prawo z rejestracji na wzór przemysłowy /art.105/ przez uzyskanie prawa z rejestracji nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wzoru przemysłowego w sposób zawodowy lub zarobkowy na całym obszarze państwa.

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego obejmuje każdy wzór, który na zorientowanym użytkowniku nie wywołuje odmiennego ogólnego wrażenia .

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego ogranicza się do wytworów tego rodzaju , dla których nastąpiło zgłoszenie.

Prawo z rejestracji trwa 25 lat od daty dokonania zgłoszenia w UP RP

Prawo z rejestracji topografii układu scalonego /art.211/ przez uzyskanie prawa z rejestracji nabywa się prawo wyłącznego korzystania z topografii układu scalonego w sposób zawodowy lub zarobkowy na całym obszarze państwa.

3.1. Ograniczenia praw wyłącznych

Patent oraz prawa ochronne są ograniczone:

- *czasowo* - maksymalny czas ochrony: patent - 20 lat; prawo ochronne na wzór użytkowy - 10 lat; prawo z rejestracji na wzór przemysłowy - 25 lat ; prawo z

rejestracji na topografię układu scalonego - 10 lat. Faktycznie jednak ochrona trwa tyle lat za ile zostanie opłacona, ponieważ za utrzymanie ochrony uiszcza się opłaty okresowe.

- *terytorialnie* - prawo wyłączne obowiązuje na terenie kraju, na w którym zostało udzielone aby uzyskać ochronę tego rozwiązania za granicą należy zgłosić w wybranym kraju do ochrony i uzyskać tam prawo wyłączne.
- *zakaz nadużywania patentu* - art. 68, (dot. także : wz. użytkowego, top.ukł.sc.) Uprawniony z patentu nie może nadużywać swojego prawa , w szczególności przez uniemożliwienie korzystania z wynalazku przez osobę trzecią jeżeli jest to konieczne do zaspokojenia rynku krajowego, a zwłaszcza gdy wymaga tego interes publiczny , a wyrób jest dostępny społeczeństwu w niedostatecznej ilości lub jakości albo po nadmiernie wysokich cenach.
- *prawo użytkownika uprzedniego* - art. 71, (dot. także: wz.użytkowego, wz.przem.) Korzystający w dobrej wierze z wynalazku na obszarze Polski, w chwili stanowiącej o pierwszeństwie do uzyskania patentu, może z niego nadal bezpłatnie korzystać w swoim przedsiębiorstwie w zakresie w jakim korzystał dotychczas . Prawo to przysługuje również temu , kto w tej samej chwili przygotował już wszystkie istotne urządzenia potrzebne do korzystania z wynalazku.
- *prawo użytkownika późniejszego* - art. 75, (dot. także: wz.użytkowego, wz.przem., top.ukł.sc). Osoba , która w dobrej wierze uzyskała albo nabyła patent, uzyskany przez osobę nieuprawnioną przeniesiony później na rzecz uprawnionego, albo uzyskała na taki patent licencje , a korzystała z wynalazku co najmniej przez rok przed wszczęciem postępowania o przeniesienie patentu, może z tego wynalazku dalej korzystać w swoim przedsiębiorstwie w zakresie w jakim korzystała dotychczas. Ma jedna obowiązek uiszczenia uprawnionemu ustalonego wynagrodzenia.
- *licencja przymusowa* - art. 82-88. (dot. także: wz. użytkowego, top.ukł.sc.)

Licencję przymusową uzyskuje się w trybie postępowania spornego przed Urzędem Patentowym.

Prawa użytkownika uprzedniego i późniejszego uzyskuje się w trybie postępowania cywilnego, na zasadach ogólnych (przed sądem powszechnym)

Prawo do prawa wyłącznego i prawa wyłączne (patent, prawo ochronne , prawo z rejestracji) są zbywalne i podlegają dziedziczeniu. Umowa o przeniesienie prawa wymaga formy pisemnej i staje się skuteczna wobec osób trzecich z chwilą wpisu do rejestru patentowego.

Domniemywa się, że każdemu jest znana treść wpisów dokonanych w rejestrach patentowych i praw ochronnych prowadzonych w Urzędzie Patentowym RP - art. 228 /nie można się tłumaczyć, że nie wiedziało się o istnieniu prawa wyłącznego/.

3.2. Prawo do patentu , prawa ochronnego , prawa z rejestracji na wzór przemysłowy - art. 11 +art. 20, 21

1. Prawo do uzyskania patentu na wynalazek albo prawa ochronnego na wzór użytkowy, jak również prawa z rejestracji wzoru przemysłowego przysługuje twórcy (wspólnie ze współtwórcami).
2. Jeżeli wynalazek został dokonany w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, prawo do patentu przysługuje pracodawcy, chyba, że umowa

4) mowy wygłoszone na publicznych zebraniach i rozprawach (ale nie dotyczy to zbioru mów jednej osoby).

5) krótkie streszczenia rozpowszechnionych utworów.

(art. 26-30). Dozwolony użytek chronionych utworów przez instytucji naukowe i oświatowe, biblioteki, archiwa i szkoły, ośrodki informacji i dokumentacji naukowo-technicznej warunki).

(art. 29)Wolno nieodpłatnie przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości w zakresie uzasadnionym wyjaśnieniem, analizą krytyczną nauczaniem lub prawami gatunku twórczości (cytaty) (zdjęcia tabelki, ilustracje za zgodą twórcy i odpłatnie)

(art.31) Wolno nieodpłatnie wykonywać publicznie opublikowane utwory literackie, muzyczne i słowno-muzyczne jeżeli nie łączy się z tym osiąganie korzyści majątkowych . Dotyczy to w szczególności okazjonalnego wykonania na żywo związanego ze sprawowaniem kultu religijnego , uroczystościami państwowymi, szkolnymi, obchodami i imprezami powszechnie dostępnymi (z wyłączeniem imprez reklamowych , promocyjnych i wyborczych)

Zasady: - można korzystać z dozwolonego użytku bezpłatnie tylko w wymienionych w ustawie wypadkach, - zawsze podawać twórcę i źródło z którego korzystamy, - korzystanie nie może godzić w słusne interesy twórcy, ani naruszać normalnego korzystania z utworu.

13.5 Przejście autorskich praw majątkowych . art. 41-68

Przejście autorskich praw majątkowych następuje :

- w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy (cesja prawa).
- z mocy ustawy

"Licencja" jest to umowa, w której Licencjodawca upoważnia Licencjobiorcę do korzystania z utworu (ale prawo autorskie majątkowe pozostaje przy Licencjodawcy).

Art. 52 Jeżeli umowa nie stanowi inaczej , przeniesienie własności egzemplarza utworu nie powoduje przejścia autorskich praw majątkowych do utworu.

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, przejście autorskich praw majątkowych nie powoduje przeniesienia własności egzemplarza utworu.

(Uwaga: zwracać uwagę, aby w umowach obydwie sprawy zostały uregulowane)

Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa licencyjna obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wskazane. (Na jeden utwór może być wiele umów na różnych polach eksploatacji)

Odrębne pola eksploatacji stanowią w szczególności (art.50):

- 1) w zakresie utrwalenia i zwielokrotniania utworu - wytwarzanie określoną techniką egzemplarzy utworu, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową
- 2) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami , na których utwór utrwalono-wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy,
- 3) w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż określony w pkt 2 - publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadanie i reemitowanie , a także publiczne udostępnienie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

uwidoczono na egzemplarzach utworu, lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnieniem utworu.

Prawo autorskie przysługuje **twórcy** (współtwórcom wspólnie), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

13.3 Prawa autorskie

Autorskie prawa osobiste, (art. 16) Istotą autorskich praw osobistych jest **nieograniczona w czasie i nie podlegająca zrzeczeniu** lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do:

- 1) autorstwa utworu,
- 2) oznaczania utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo,
- 3) nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania,
- 4) decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności,
- 5) nadzoru nad sposobem korzystania z utworu

Autorskie prawa majątkowe (art. 17). Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron. (art. 12) (uwaga: autorskie prawa majątkowe do utworu wykonanego na umowę, np. zlecenia, przysługuje twórcy, o ile w umowie nie zawarto klauzuli o przeniesieniu prawa na zamawiającego- patrz. art. 52)

Czas trwania praw autorskich majątkowych (art. 36). Autorskie prawa majątkowe gasną z upływem **70 lat**:

- 1) od śmierci twórcy, a do utworów współautorskich - od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych
- 2) jeżeli twórca nie jest znany - od pierwszego rozpowszechnienia utworu
- 3) gdy autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy osobie innej niż twórca- od daty rozpowszechnienia, a jeżeli nie był rozpowszechniony od daty jego ustalenia,
- 4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego - od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, operatora obrazu, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do tego utworu.

13.4 Dozwolony użytek chronionych utworów (art.23- 35)

(art. 23) Bez zezwolenia twórcy wolno korzystać nieodpłatnie z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego (z wyjątkiem utworu architektonicznego -arch. - urbanistycznego). (Osobisty użytek obejmuje krąg osób znajomych, powinowatych, i osób pozostających w stosunku towarzyskim) (art.25) Wolno rozpowszechniać w celach informacyjnych w prasie, radiu i telewizji:

- 1) już rozpowszechnione ; a) sprawozdania o aktualnych wydarzeniach, b) aktualne artykuły na tematy polityczne, gospodarcze lub religijne, chyba że zostało wyraźnie zastrzeżone, że ich dalsze rozpowszechnianie jest zabronione, c) aktualne wypowiedzi i fotografie reporterskie (ale twórcom wymienionych utworów pkt. b) i c) należy zapłacić wynagrodzenie)
- 2) krótkie wyciągi ze sprawozdań i artykułów wg pkt 1 a) i b),
- 3) przeglądy publikacji i utworów rozpowszechnionych,

stanowi inaczej, 3. Jeżeli wynalazek został dokonany w wyniku realizacji umowy, prawo do patentu przysługuje zamawiającemu, chyba że umowa stanowi inaczej

* Twórca wynalazku, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego uprawniony do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji może przekazać to prawo nieodpłatnie lub za uzgodnioną zapłatą na rzecz przedsiębiorstwa albo przekazać mu wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy do korzystania, /art. 20/ (prawo do patentu przechodzi samoistnie pod warunkiem, że przedsiębiorstwo to przyjmie projekt do korzystania w terminie 1 miesiąca od daty zgłoszenia - art.21).

* Twórca może przenieść prawo do patentu, prawa ochronnego, prawa z rejestracji na podstawie umowy o przeniesienie prawa - „cesja prawa”. Jest to rodzaj umowy sprzedaży (jeżeli odpłatnie) lub darowizny (jeżeli nieodpłatnie). W przypadku przeniesienia prawa należy wystąpić do Urzędu Patentowego o zmianę zgłaszającego lub o zmianę uprawnionego w rejestrze UP RP. Przedsiębiorstwa mogą umawiać się pomiędzy sobą co do wspólności praw do patentów i z patentów, praw ochronnych, praw z rejestracji, a także mogą mieć wspólność praw z twórcami, (swoboda umów).

3.3 Umowy licencyjne - wymagana forma pisemna.

Licencja wyłączna - udzielona jest tylko jednemu podmiotowi, a uprawniony z patentu ma prawo korzystać z wynalazku bez prawa udzielania dalszych licencji.

Licencja niewyłączna - licencjodawca udzielił licencji innemu podmiotowi i ma prawo udzielania dalszych licencji.

Sublicencja - gdy za zgodą uprawnionego z patentu licencjobiorca udziela licencji.

Licencja przymusowa - art. 82 udziela Urząd Patentowy w warunkach określonych w tym artykule, w trybie postępowania spornego, na warunkach określonych przez Urząd Patentowy.

Licencja otwarta - art. 80 - każdy może korzystać z wynalazku, ale uprawnionemu uiszcza opłatę max. 10% efektów ekonomicznych w każdym roku korzystania. Uprawniony składa w Urzędzie Patentowym oświadczenie, że jest gotowy udzielić licencji, którego nie może później odwołać, w zamian uzyskuje ulgę 50% w opłatach ochronnych.

Licencja dorozumiana - art. 81 - gdy wykonawca pracy badawczej lub rozwojowej przekazał zamawiającemu wyniki prac zawierające wynalazek domniemywa się że udzielił on zamawiającemu licencji na korzystanie z wynalazku.

Wysokość opłat licencyjnych ustala się w drodze negocjacji i zależą one od rodzaju licencji (wyłączna, niewyłączna, pełna, ograniczona), od wartości technicznej wynalazku, poziomu świadczonej pomocy przy wdrożeniu itp. Opłaty mogą być stałe, płatne jednorazowo lub w ratach lub opłaty okresowe (ustalane od efektów, od wartości sprzedaży - w praktyce najczęściej stosowane 2 - 12% ceny netto. Znawcy przedmiotu uważają, że 25% udział licencjodawcy w zyskach licencjobiorcy to zysk godziwy).

3.4 Wspólność prawa do patentu, prawa ochronnego, prawa z rejestracji

art. 72 - współuprawniony z patentu może bez zgody pozostałych współuprawnionych korzystać z wynalazku we własnym zakresie oraz dochodzić roszczeń z powodu naruszenia patentu.

W razie uzyskania korzyści z wynalazku przez jednego ze współuprawnionych każdy z pozostałych współuprawnionych ma prawo, o ile umowa nie stanowi inaczej, do odpowiedniej części z jednej czwartej tych korzyści po potrąceniu nakładów, stosownie do swego udziału w patencie.

Wspólność prawa do prawa ochronnego (wspólność prawa ochronnego)

art. 72 - stosuje się odpowiednio do wzorów użytkowych i praw ochronnych na wzory użytkowe

Wspólność prawa do prawa z rejestracji (wspólność prawa z rejestracji)

art. 72 - stosuje się odpowiednio do wzorów przemysłowych i topografii układów scalonych

3.5 Roszczenia dotyczące wynalazków wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i topografii układów scalonych

art. 287 - 295 (odpowiedzialność cywilna):

Uprawniony z patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji, którego prawo zostało naruszone może żądać: **zaniechania naruszenia i usunięcia jego skutków oraz wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a także naprawienia szkody na zasadach ogólnych, a także zamieszczenia w prasie stosownego oświadczenia, oraz, gdy naruszenie jest zawinione, zapłaty odpowiedniej kwoty pieniężnej na rzecz organizacji, której celem jest popieranie własności przemysłowej.**

Roszczeń z tytułu naruszenia można dochodzić po uzyskaniu prawa Roszczeń cywilnoprawnych dochodzi się w trybie postępowania cywilnego na zasadach ogólnych. Przed wystąpieniem na drogę sądową należy wezwać naruszcyciela do zaniechania niedozwolonych działań w wyznaczonym terminie (list ostrzegawczy).

art. 303, 304, 310 (odpowiedzialność karna - przestępstwa):

Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności grozi temu kto:

- Przypisuje sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa cudzego projektu wynalazczego
- Zgłasza cudzy wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy, topografie układu scalonego, do ochrony, nie będąc do tego uprawnionym
- Ujawnia uzyskana informacje o cudzym projekcie wynalazczym lub w inny sposób uniemożliwia uzyskanie prawa wyłącznego

art.307 (wykroczenia). Kara grzywny lub aresztu grozi temu kto:

- W celu wprowadzenia do obrotu oznacza przedmioty niechronione prawem wyłącznym napisami lub rysunkami, które wywołują mylne wrażenie, że korzystają z takiej ochrony
- Wiedząc o mylnym oznaczeniu tych przedmiotów wprowadza je do obrotu albo do celów obrotu przygotowuje lub przechowuje

Ściganie sprawców następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Ustawa zabrania przekazania, ujawnienia lub wykorzystania cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa pracownikowi przedsiębiorstwa - przez okres trzech lat od ustania stosunku pracy, chyba że umowa stanowi inaczej.

* Czynem nieuczciwej konkurencji jest kopiowanie *zewnątrznej postaci produktu* jeżeli może wprowadzić klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu art. 13 (w literaturze fachowej nazywane "niewolniczym naśladownictwem").

* Czynem nieuczciwej konkurencji jest rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o swoim lub innym przedsiębiorcy albo przedsiębiorstwie w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody - art. 14 (w tym posługiwanie się nieprawdziwymi atestami, nierzetelnymi wynikami badań, nieprzysługującymi lub nieściśłymi tytułami).

* art. 15 - utrudnianie dostępu do rynku, *art.15a - przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną (postępowanie w sprawach odpowiedzialności osób prawnych prowadzi Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów)

* art. 16 - określa czyny nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy.

Czynu nieuczciwej konkurencji dopuszcza się również agencja reklamowa, która opracowała reklamę naruszającą zasady uczciwej konkurencji.

* art. 17 a,b,c,d - loterie, sprzedaż lawinowa, sklepy dyskontowe

Sankcje cywilne i karne / pozbawienie wolności do 2-ch lat za naruszenie tajemnicy, za bezprawne kopiowanie wyrobów/

13. PRAWO AUTORSKIE

13.1 Definicja utworu

Przedmiotem prawa autorskiego jest **każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór), (art. 1.1)**

- Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne. (Przykładowe wyliczenie utworów : utwory literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne, programy komputerowe, plastyczne, fotograficzne, lutnicze, wzornictwa przemysłowego, architektoniczne, urbanistyczne, muzyczne, sceniczne, audiowizualne. Najczęściej występujące utwory w działalności technicznej: prace badawcze publikowane i nie publikowane, opinie, ekspertyzy, dokumentacja techniczna na każdym etapie opracowania, szkice, plany, opisy projektów wynalazczych, instrukcje, tabele, wykresy, ilustracje, prezentacje wyników prac badawczych, dorobku naukowego, wykłady, referaty....)
- Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nie ukończoną. (ustalenie utworu oznacza stworzenie możliwości zapoznania się z utworem chociażby jednemu odbiorcy poza jego autorem).
- Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności (nie potrzeba nigdzie rejestrować).

13.2 Podmiot prawa - Twórca (współtwórca) (art.8 , art.9)

Domniemywa się, że twórcą (współtwórcą) jest osoba , której nazwisko w tym charakterze

Bazy danych na dyskach optycznych CD-ROM dostępne w Ośrodku Informacji Patentowej Politechniki Szczecińskiej Al. Piastów 48 Budynek Międzywydziałowy V pietro pokój 624:

1. SPACE ACCESS - dane bibliograficzne i skróty zgłoszeń EP od 1978r i zgłoszeń PCT od 1988r.
2. SPACE EP -pełne teksty zgłoszeń EP od 1991r
3. SPACE DE - pełne teksty niemieckich zgłoszeń patentowych , udzielonych patentów - 1991-1994r.
4. SPACE ACCESS PRECESS - dane bibliograficzne krajów Europy Wschodniej i Środkowej (Bułgaria, Rumunia, Węgry, Litwa, Łotwa, Polska, Czechy, Słowacja)
5. SPACE PRECES - pełne teksty patentów Europy Wschodniej i Środkowej jak wyżej od 1992r.
6. CAPS - dane bibliograficzne amerykańskich patentów od 1993r-1995
7. DEPAEROM ACT - pełne tekst niemieckich patentów od 1995r.
8. DEPAROM U - pełne teksty niemieckich wzorów użytkowych od 1995r.
9. PATOS - dane bibliograficzne dokumentacji niemieckiej ze skrótem od 1991r.

Ponadto w Dziale Patentów i Transferu Technologii (Budynek Międzywydziałowy - pok. 616-617) znajduje się baza BAZWUP zawierająca dane bibliograficzne polskich zgłoszeń i udzielonych patentów na wynalazki i praw ochronnych na wzory użytkowe.

UWAGA: Pamiętać należy, że bazy danych nie są oficjalnymi źródłami informacji, pełnią rolę pomocniczą.

12. ZWALCZANIE NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI

Definicja - art. 3 ustawy stanowi:

1. „Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. (klauzula generalna)
2. Czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności: wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, fałszywe lub oszukańcze oznaczenie pochodzenia geograficznego towarów albo usług, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa, nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, naśladownictwo produktów, pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie, utrudnianie dostępu do rynku, przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną, a także nieuczciwa lub zakazana reklama oraz organizowanie systemu sprzedaży lawinowej”.

* Ochrona nazwy przedsiębiorstwa (firmy), godła i oznaczeń art.5 i art. 10 (ochrona oznaczeń **używanych** , nawet gdy nie są zarejestrowane w Urzędzie Patentowym).

* „Przez **tajemnicę przedsiębiorstwa** rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa, lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą co do których przedsiębiorca **podjął niezbędne działania** w celu zachowania ich poufności” (art. 11.4) - (nazywane w praktyce **know-how** i udostępniane odpłatnie, na podstawie umów licencyjnych).

4. ZGŁASZANIE WYNALEZKÓW, WZORÓW UŻYTKOWYCH W URZĘDZIE PATENTOWYM RP

Wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, topografie układów scalonych i oznaczenia geograficzne zgłasza się do ochrony w Urzędzie Patentowym RP na adres:

Urząd Patentowy RP
AL Niepodległości 188, 00-950 Warszawa skr.poczt203
teL(022) 8 25 80 01 (centrala-prosić o połączenie z informacją)

Dokumentacja zgłoszeniowa w/w powinna być opracowana zgodnie z wymogami zawartymi w ustawie.

Zgłoszenie wynalazku (wzoru) powinno zawierać:

- podanie,
- opis wynalazku, (wzoru)
- zastrzeżenia patentowe, (ochronne)
- rysunki (jeżeli są niezbędne, w przypadku wzoru użytkowego - konieczne),
- skrót opisu.

Wszystkie części zgłoszenia podpisane przez zgłaszającego .

Jeżeli zgłaszający nie jest twórcą (współtwórcą), to w podaniu należy podać podstawę prawa do patentu (odpowiedni przepis ustawy lub powołać się na umowę z twórcą), spółki cywilne nie mają osobowości prawnej, więc zgłaszającymi mogą być w tym przypadku wspólnicy jako osoby fizyczne.

Uwaga: Jeżeli zgłaszającymi są współtwórcy pamiętać o sporządzeniu umowy o wspólności prawa, w której określone będą udziały poszczególnych osób w patencie, bo inaczej rozumie się że udziały są równe (kodeks cywilny). Pamiętać o ustanowieniu pełnomocnika i podaniu adresu do korespondencji (wszystkie dokumenty, pisma do Urzędu podpisują albo wszyscy twórcy albo jeden pełnomocnik, postępowanie trwa latami, a zdarzenia losowe czasami uniemożliwiają wspólne prowadzenie sprawy i zgłoszenie upadnie).

Przedmiotem zgłoszenia mogą być wynalazki w kategorii:

- **Sposób** - nowe, nieoczywiste rozwiązania o charakterze technicznym określane zespołem czynności, operacji, procesów, uporządkowanych według z góry ustalonej kolejności prowadzące do osiągnięcia zamierzonego celu. Wynalazkiem w kategorii sposobu może być:
 - sposób wytwarzania produktów (wyrobów)
 - sposób postępowania w procesach
 - sposób prowadzenia reakcji
 - procedura pomiaru własności chemicznych lub fizycznych.
- **Produkt** (wytwór) - nowe, nieoczywiste rozwiązanie techniczne określone zestawem składników , bezpostaciowych (scharakteryzowanych wzorem strukturalnym) lub

przestrzennie ukształtowanych, o odpowiednio dobranej ich liczbie oraz o odpowiednio dobranych własnościach chemicznych i/lub fizycznych i zawartości ilościowej w ustalonych granicach, które pod względem technologicznym łącznie wzięte zapewniają osiągnięcie ustalonego z góry przeznaczenia wynalazku.

- * Urządzenie - nowe rozwiązanie techniczne, którego struktura wewnętrzna jest określona przez wzajemne usytuowanie i połączenie poszczególnych części tworzących łącznie zwartą całość przestrzennie ukształtowaną, zdolną do osiągnięcia ustalonego z góry przeznaczenia wynalazku.
- * Układ - (np. elektryczny, hydrauliczny, pneumatyczny) rozwiązanie techniczne, którego istotą jest wzajemne połączenie współpracujących ze sobą części lub podzespołów wchodzących w skład układu, może być również określony obiegami sygnałów. Najczęściej ta kategoria stosowana jest w elektrotechnice.
- * Zastosowanie - zgodnie z polskim prawem patentowym kategoria wynalazków w postaci nowego zastosowania znanego już środka możemy opatentować przez sposób albo przez środek:
 - jako sposób odnoszący się do procesu, w którym środek ten znajduje nowe zastosowanie - przedmiotem wynalazku jest wówczas ten proces, np. "Sposób odkażania wody polegający na dodaniu środka A do wody"
 - jako sposób wytwarzania wytworu z użyciem znanego środka, przez wskazanie cech technicznych tego sposobu, jeżeli nowe są czynności składające się na ten sposób, np.: "Sposób wytwarzania środka do odkażania wody zawierającego związek A"
 - jako wytwór (zawierający znany środek) przez wskazanie cech technicznych wytworu-jeżeli nowy jest skład ilościowy, jego postać itp. np.: "Środek do odkażania wody zawierający związek A" *Zgodnie z art.25 ust 4 Prawa Własności*

Przemysłowej jest możliwość uzyskania patentu na wynalazek dotyczący nowego zastosowania substancji stanowiącej część stanu techniki lub użycia takiej substancji do uzyskania wytworu mającego nowe zastosowanie.

Opis wynalazku ma na celu objaśnienie zastrzeżeń patentowych oraz powinien uzasadnić, że rozwiązanie ma *zdolność patentową (ochronną)*, to znaczy, że posiada cechy wymienione w art241ubart94,tojest:

wynalazek: cechy:

- nowość
- poziom wynalazczy (nieoczywistość),
- przemysłowe stosowanie

wzór użytkowy: cechy:

- nowość
- użyteczność
- rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci

W tym celu opis wynalazku składa się z następujących części:

- * tytuł wynalazku,
- * określenie dziedziny techniki /pierwsze zdanie opisu /,
- * stan techniki dotychczasowy,
- * istota wynalazku (treść ta sama co w zastrzeżeniach patentowych lecz inna forma,

Źródła informacji patentowej:

- *Literatura ogólnotechniczna* - podręczniki techniczne, czasopisma, normy, prospekty i katalogi różnych firm.
- *Literatura patentowa* -oficjalne biuletyny Urzędów krajowych i organizacji międzynarodowych, zawierające informacje o zgłoszonych do ochrony wynalazkach, wzorach użytkowych i o udzielonych prawach wyłącznych (patentach na wynalazki, prawach ochronnych na wzory użytkowe, znaki towarowe, wzory zdobnicze) - w Polsce: Biuletyn Urzędu Patentowego (zgłoszenia wynalazków, wzorów użytkowych, znaków towarowych) i Wiadomości Urzędu Patentowego (udzielone patenty na wynalazki, prawa ochronne na wzory użytkowe, znaki towarowe, prawa z rejestracji na wzory przemysłowe, topografie ukł. scal., ozn. geograficzne oraz ich aktualny stan prawny) - materiały opracowywane i publikowane przez Urzędy Patentowe i organizacje międzynarodowe o charakterze informacyjnym, opisy patentowe wynalazków, opisy ochronne wzorów użytkowych, skróty opisów patentowych i ochronnych, oficjalne wykazy prawnie chronionych i zgłoszonych do ochrony wynalazków i wzorów użytkowych, oficjalne biuletyny Urzędów krajowych i organizacji międzynarodowych, Roczne wykazy opatentowanych wynalazków, Roczne wykazy wzorów użytkowych, na które udzielono ochrony).
- Inne źródła informacji to przede wszystkim komputerowe *bazy danych*

Bazy danych Urzędu Patentowego RP

Od stycznia 2004r. UPRP udostępni bezpłatnie do testowania bazy danych w systemie on-line zawierające:

- informacje o udzielonych w Polsce patentach na wynalazki i prawach ochronnych na wzory użytkowe oraz o opublikowanych zgłoszeniach, na które jeszcze nie udzielono ochrony
- informacje o chronionych w Polsce znakach towarowych oraz znakach zgłoszonych do ochrony w trybie krajowym i trybie międzynarodowym
- informacje o zarejestrowanych wzorach przemysłowych
- informacje o zarejestrowanych topografiach układów scalonych

Po upływie okresu przeznaczonego na testowanie część informacji (dotycząca znaków towarowych) będzie udostępniane odpłatnie.

Na stronie internetowej UPRP nieodpłatnie jest udostępniany Biuletyn Urzędu Patentowego i Wiadomości Urzędu Patentowego- poczynając od 1999r. adres: <http://www.uprp.pl/polski>

Bazy udostępniane poprzez sieć INTERNET przez poszczególne Urzędy Patentowe:

Urząd Patentowy RP: <http://www.uprp.pl/polski>

Niemiecki UP : <http://www.patent-und-markenamt.de> <http://www.dpma.de>

Europejski UP: <http://www.european-patent-office.org>

Amerykański UP: <http://www.uspto.gov>

Światowa Organizacja Własności Intelektualnej WIPO: <http://wipo.org>

Ośrodek Informacji Patentowej PATON w Ilmenau - Niemcy :

<http://www.patent-inf.tu-ilmenau.de>

Urząd ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrznego w Alicante - <http://oami.eu.int/>

UWAGA: informacje na temat własności intelektualnej : <http://patentmen.pl>

(następne edycje) klasyfikacja ta co 5 lat jest weryfikowana i wydawana, każda jej nowa edycja nosi kolejny numer np. Int Cl², Int Cl⁶, Int Cl⁷

Symbol klasyfikacyjny MKP jest pięciostopniowy: **A 01 B 1/00**

przy czym:

A - oznacza dział (w MKP wyodrębniono 8 działów oznaczonych dużymi literami alfabetu

łacińskiego od A do H)

01 - klasę, **D** - podklasę, **1/** - grupę, **00** - podgrupę

Uwaga: Chcąc zidentyfikować rozwiązanie należy odnotować wszelkie oznaczenia, nazwy, nazwiska, numery i daty zawarte na etykietach, ulotkach i innych publikacjach. Ułatwi to dotarcie do patentu, prawa ochronnego, znaku towarowego, a za tym do właściciela patentu

Podstawowe metody badań patentowych:

- **metoda przedmiotowa** - ma zastosowanie przede wszystkim przy prowadzeniu badań stanu techniki i badań zdolności patentowej rozwiązań. Wymaga ona uściślenia dziedziny techniki, w której będą prowadzone poszukiwania przez sklasyfikowanie przedmiotu badań, ustalenie działu, klasy i podklasy, do której należy zagadnienie lub do której jest tematycznie najbardziej zbliżone i wyszukać opisy, które najbardziej są zbliżone do naszego rozwiązania.
- **metoda podmiotowa** - stosowana często w badaniach stanu techniki lub przy ustalaniu kierunków rozwojowych. Ustalamy nazwy firm przodujących w danej dziedzinie lub nazwiska specjalistów zajmujących się tą dziedziną. Poszukiwania prowadzi się w oparciu o wydane drukiem przez większość urzędów patentowych imienne wykazy właścicieli patentów lub twórców.
- **metoda patentów analogów** - patenty analogi są to patenty udzielone w różnych krajach na te same rozwiązania techniczne, najczęściej na rzecz tych samych zgłaszających, chociaż to nie jest przesądzone, gdyż zdarzają się cesje praw. Treść patentów analogów jest bardzo zbliżona, różnice wynikają z wymagań ustawodawstwa krajowych, które bywają różne. Poszukiwania patentów analogów są bardzo przydatne przy korzystaniu z literatury patentowej w języku nieznanym lub słabo znanym. Ze znalezionej opisu Da. Japońskiego wypisuje się w oparciu o sporządzane w języku angielskim skróty: nazwę zgłaszającego, tytuł, datę i numer zgłoszenia, klasę patentową, po czym poszukuje się tego patentu albo w układzie podmiotowym, albo przedmiotowym w literaturze innych wiodących gospodarczo krajów.

11. INFORMACJA PATENTOWA

Podstawową zaletą informacji patentowej jest szybkość przenoszenia informacji do odbiorcy, każdy ma szybko dostęp do usystematyzowanej dokumentacji patentowej, a więc do aktualnego stanu techniki i technologii w poszczególnych dziedzinach. Urzędy patentowe większości krajów, w stosunkowo krótkim czasie - 18 miesięcy od daty pierwszeństwa, podają zgłoszone do ochrony rozwiązanie do wiadomości publicznej. Informacja patentowa pozwala na:

- zorientowanie się w trendach rozwojowych interesujących dziedzin techniki,
- analizowanie kierunków rozwoju firm konkurencyjnych,
- uniknięcie niepotrzebnych wydatków i czasu na dublowanie prac wykonanych już wcześniej w innych ośrodkach,
- opracowanie własnych rozwiązań na możliwie najnowocześniejszym poziomie,
- uniknięcie kolizji prawnej z ochroną udzieloną na rzecz osób trzecich

w krótkich, zwięzłych zdaniach, bez odnośników, tu dopiero następuje ujawnienie)

- * korzystne skutki wynalazku,
- * objaśnienie figur rysunku,
- * przykład wykonania wynalazku / w chemii co najmniej dwa przykłady, a w przypadku związków chemicznych również ich zastosowanie /,
- * dane dotyczące możliwości stosowania wynalazku.

Zastrzeżenia patentowe (ochronne)

Jest to część zgłoszenia o szczególnie dużym znaczeniu, gdyż określają one zakres przedmiotowy żadanego prawa wyłącznego, mają więc znaczenie prawne. Od treści zastrzeżeń patentowych zależy skuteczność ochrony prawnej wynalazku. Od umiejętnego sformułowania zastrzeżeń patentowych zależy w dużej mierze uzyskanie patentu oraz jego skuteczność i niepowtarzalność / patent można obejść lub unieważnić/.

Każde zastrzeżenie składa się z dwóch części oddzielonych zwrotem " **znamienny tym, że**".

Część zastrzeżenia niezależnego poprzedzająca ten zwrot zwana częścią *nieznamienną* zawiera powtórzenie tytułu wynalazku oraz cechy znane, natomiast część po tym zwrocie zwana częścią *znamienną* zawiera cechy nowe, istotę rozwiązania.

Zastrzeżenie patentowe ma formę **jednego zdania**, odnośniki do rysunku w nawiasach.

Zastrzeżenia patentowe dzielą się na zastrzeżenia *niezależne* i *zależne*.

Zastrzeżenie niezależne, to takie zastrzeżenie, które określa wynalazek w sposób ogólny oraz nie powołuje się na żadne inne zastrzeżenia / zawiera tylko te cechy bez których wynalazek nie może istnieć /.

Zastrzeżenie zależne natomiast, obok własnych cech obejmuje wszystkie cechy zastrzeżonego przedmiotu, podane w innym zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach tego samego zgłoszenia. Należy pamiętać, że w pierwszym zgłoszeniu trzeba podać maksimum informacji, wydobyć maksimum cech do zastrzegania, gdyż w trakcie postępowania nie już nie można dodać ani żądać ochrony cech, których nie podnosiło się w dacie zgłoszenia, ani zmienić kategorii wynalazku, nie można dokonać zmian prowadzących do zmiany istoty. Możliwe są tylko objaśnienia oraz zmiany redakcji opisu i zastrzeżeń w takim samym zakresie ochrony lub zawężające ten zakres.

Urząd Patentowy bada zgłoszenie od strony formalnej i merytorycznie każdą cechę z osobna (poziom wynalazczy, nowość, stosowalność).

Jeżeli znajdzie przeszkodę (np. przeciwstawienie dla nowości) nadsyła zawiadomienie lub postanowienie i wyznacza termin na ustosunkowanie się (można prosić o przedłużenie terminu o 2-miesiące tylko jeden raz).

Obrona zgłoszenia polega na przeredagowaniu zastrzeżeń patentowych, istoty i stanu techniki (najczęściej) aby ta ostateczna redakcja spełniała wszystkie cechy wymagane od wynalazku.

Uzyskanie patentu, to "wytargowanie", nieraz na drodze odwoławczej, ale należy pamiętać, że argumentuje się za pomocą treści zastrzeżeń i opisu, a nie za pomocą autorytatywnych oświadczeń. Wskazane jest korzystanie z pomocy rzeczownika patentowego.

5. UZYSKANIE OCHRONY ZA GRANICĄ

Prawa wyłączne do większości rodzajów własności przemysłowej powstają na mocy decyzji urzędów patentowych i obowiązują na terytorium kraju, który tych praw udzielił. Zgodnie z głównymi zasadami Konwencji Paryskiej o Ochronie Własności Przemysłowej

- prawa wyłączne udzielane w różnych krajach są od siebie niezależne i podlegają ustawodawstwu kraju, który te prawa przyznał
- we wszystkich państwach-stronach tej Konwencji (większość państw świata) osoby zagraniczne są w sprawach ochrony własności przemysłowej traktowane tak samo, jak osoby krajowe;
- każdemu, kto dokona prawidłowego zgłoszenia o udzielenie praw wyłącznych w jednym z państw-stron Konwencji, przysługuje pierwszeństwo przy ubieganiu się o ochronę w innych państwach-stronach Konwencji, o ile zgłoszenia w innym kraju dokona w terminach:
 - o 12 miesięcy dla wynalazków i wzorów użytkowych o 6 miesięcy dla wzorów przemysłowych i znaków towarowych.

Jako generalną zasadę należy więc przyjąć, że przy ubieganiu się o udzielenie praw wyłącznych do różnych rodzajów własności przemysłowej, składa się oddzielne wnioski i prowadzi oddzielne postępowania w każdym z krajów, w których chcemy mieć ochronę konkretnych rozwiązań, choć w wielu przypadkach, dzięki istniejącym organizacjom i porozumieniom międzynarodowym, możliwe jest uproszczenie tych procedur i prowadzenie jednego postępowania.

5.1 Zgłoszenie w trybie Układu o Współpracy Patentowej (PCT)

Układ został podpisany w celu ułatwienia uzyskania ochrony za granicą jeżeli zgłaszający pragnie uzyskać ochronę w wielu państwach. Celem układu jest także ułatwienie pracy poszczególnych urzędów patentowych krajowych poprzez ograniczenie dublowania badań prowadzonych przez te urzędy. Zgłaszający w trybie PCT dokonuje jednego „zgłoszenia międzynarodowego” w „urzędzie przyjmującym”, którym jest krajowy urząd patentowy miejsca zamieszkania, obywatelstwa lub siedziby zgłaszającego. Dokonuje zgłoszenia w jednym z trzech języków: angielskim, niemieckim lub francuskim. Zgłoszenie, które spełnia wymogi formalne ma moc prawidłowego zgłoszenia krajowego w e wszystkich państwach, które wskaże zgłaszający, zaś data dokonania zgłoszenia międzynarodowego traktowana jest jako data zgłoszenia w każdym z tych państw. Po przejściu procedury międzynarodowej (badania formalne, merytoryczne) następuje procedura krajowa. Przekazane do urzędów krajowych wyniki poszukiwań i badań są wykorzystywane przez urzędy krajowe w toku postępowania krajowego w sprawie o udzielenie patentu, chociaż urzędy krajowe nie są formalnie związane treścią sprawozdań i badań (mogą przeprowadzić swoje badania). Decyzja o udzieleniu bądź odmowie udzielenia ochrony należy do urzędów krajowych poszczególnych państw a uzyskane prawa wyłączne są niezależnymi od siebie prawami.

10. BADANIA PATENTOWE

Przedsiębiorstwa, jednostki naukowo-badawcze prowadzące działalność badawczo-rozwojową produkcyjną, usługową, a również i handlową spotykają się z następującymi sytuacjami, nakładającymi na nie obowiązek wykonania badań patentowych:

1. Przed podjęciem prac badawczych, projektowych, modernizacyjnych lub importu wyrobów (technologii) niezbędne jest ustalenie stanu techniki i jej kierunków rozwojowych w interesującej nas dziedzinie, (przede wszystkim po to, aby nie powtarzać już wykonanych badań i zaprojektować wyrób na poziomie światowym, konkurencyjnym). W pierwszej kolejności bada się patenty przodujących krajów, przodujących firm, patent europejski, patent międzynarodowy, a w dalszej kolejności literaturę naukowo-techniczną i firmową. Badanie tego rodzaju nazywa się *badaniem stanu techniki* lub rozeznaniem patentowym.
2. Po zaprojektowaniu nowego wyrobu, zmiany konstrukcyjnej wyrobu już produkowanego, nowej technologii lub modernizacji dotychczas stosowanej lub sprecyzowaniu techniczno-handlowym jakiego rodzaju wyrób zamierzamy importować, wykonuje się *badanie czystości patentowej* wyrobu, technologii. *Badanie czystości patentowej* wyrobu, technologii ma na celu sprawdzenie czy określone rozwiązania konstrukcyjne, technologiczne nie narusza w kraju ważnych patentów lub praw ochronnych, praw z rejestracji, a nawet czy nie stanowi zakazanego prawem naśladownictwa (ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji). Jeżeli zamierzamy towar lub technologię eksportować należy badania wykonać dla każdego kraju. Badanie czystości patentowej prowadzi się dla całego wyrobu, jego układu, każdej jego części składowej, nawet najdrobniejszej, chyba że te części, zespoły, podzespoły będą nabywane na oficjalnym rynku krajowym i stanowią rozwiązania innych firm. Nawet jeżeli jedna część wyrobu narusza prawa wyłączne innej firmy mówimy, że wyrób nie ma czystości patentowej. Oznacza to, że wyrób ten ma wadę prawną (jest obciążony obcym prawem wyłącznym) i nie nadaje się do obrotu handlowego. Bez sprawdzenia czystości patentowej nie powinna być podjęta decyzja o uruchomieniu produkcji. Badanie to jest skomplikowane i odpowiedzialne, toteż w praktyce jest zlecane do wykonania rzecznikom patentowym. W toku badania sprawdza się sto procent patentów, praw ochronnych, zgłoszeń patentowych (zgłoszeń wzorów użytkowych) w klasach dotyczących przedmiotu badań, za okres ok. 15 lat wstecz, a w przyszłości za okres 20 lat (w zależności od czasu trwania ochrony patentu lub innego prawa wyłącznego).
3. *Badanie zdolności patentowej, ochronnej* ma na celu sprawdzenie czy na tle znanego stanu techniki badane rozwiązanie ma szansę uzyskania patentu, prawa ochronnego, to jest czy ma cechy wynalazku lub wzoru użytkowego, a w szczególności czy jest nowe i nieoczywiste (w przypadku wynalazku). Bada się podobnie jak stan techniki.

W celu ułatwienia poszukiwań patenty, prawa ochronne oraz wszelka literatura pomocnicza usystematyzowane są według Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej -jest to podział całej dziedziny techniki na poszczególne, coraz mniejsze działki, według których oznaczane są i gromadzone opisy patentowe i ochronne. Międzynarodowa Klasyfikacja Patentowa oznaczona symbolem : MKP (1 edycja), Int C1

Na oznaczenie geograficzne może być udzielone **prawo z rejestracji** /art. 184/
Ochrona oznaczenia geograficznego jest bezterminowa i trwa od dnia dokonania wpisu do rejestru oznaczeń geograficznych w Urzędzie Patentowym.

Uprawnieni do oznaczania towarów zarejestrowanym oznaczeniem geograficznym mogą wskazać, że oznaczenie to zostało zarejestrowane poprzez umieszczenie na towarze określenia „Zarejestrowane oznaczenie geograficzne” albo litery „G” wpisanej w okrąg w sąsiedztwie tego oznaczenia /art. 190/

Ochrona oznaczenia geograficznego uzyskana w UP RP nie dotyczy produktów rolnych i środków spożywczych.

8.1 Oznaczenia geograficzne na produkty rolne i artykuły spożywcze

Ochronę tych oznaczeń od chwili przystąpienia Polski do Unii Europejskiej uzyskuje się w Komisji Europejskiej w Brukseli. Z dniem 17 lutego 2005r. weszła w życie Ustawa z dnia 17 grudnia 2004r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych. Zgodnie z tą ustawą do przyjmowania zgłoszeń oznaczeń geograficznych na produkty rolne i artykuły spożywcze został wyznaczony minister właściwy do spraw rynków rolnych.

9. ROSZCZENIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW TOWAROWYCH I OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

9.1 Odpowiedzialność cywilna (art. 296-302):

Uprawniony, którego prawo ochronne na znak towarowy lub prawo z rejestracji na oznaczenie geograficzne zostało naruszone może żądać: **zaniechania naruszenia i usunięcia jego skutków oraz wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a także naprawienia szkody na zasadach ogólnych, a także zamieszczenia w prasie stosownego oświadczenia, oraz, gdy naruszenie jest zawinione, zapłaty odpowiedniej kwoty pieniężnej na rzecz organizacji, której celem jest popieranie własności przemysłowej.**

Roszczeń z tytułu naruszenia prawa można dochodzić po uzyskaniu prawa ochronnego lub prawa z rejestracji.

Roszczeń cywilnoprawnych dochodzi się w trybie postępowania cywilnego na zasadach ogólnych. Przed wystąpieniem na drogę sądową należy wezwać naruszcyciela do zaniechania niedozwolonych działań w wyznaczonym terminie (list ostrzegawczy).

9.2 Odpowiedzialność karna - przestępstwa (art.305, 306):

Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności grozi temu kto:

- W celu wprowadzenia do obrotu oznacza towary podrobionym znakiem towarowym
- lub oznaczone takim znakiem towary wprowadza do obrotu

Art.308 - wykroczenia) Kara grzywny grozi temu kto:

- Wprowadza do obrotu towary oznaczone znakiem towarowym z wyróżnikiem (®) wywołującym mylne wrażenie, że przedmioty te korzystają z ochrony.

Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

5.2 Zgłoszenie w trybie Konwencji o patencie europejskim

Konwencja podpisana w Monachium w 1973r. powołała do życia Europejską Organizację Patentową, której organami jest Europejski Urząd Patentowy i Rada Administracyjna. Konwencja wprowadza system uzyskiwania , na podstawie jednego zgłoszenia , ochrony wynalazku we wszystkich państwach -stronach. Zgłoszenia dokonuje się bezpośrednio w Europejskim Urzędzie Patentowym lub urzędzie patentowym państwa -strony. Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz o skutkach patentu europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej obywatel Polski ma obowiązek dokonać zgłoszenia poprzez Urząd Patentowy RP. Procedura przed EUP (badania formalne, badania merytoryczne zdolności patentowej), kończy się wydaniem przez EUP decyzji o udzieleniu patentu. Udzielony patent nie rodzi jednolitych skutków na terytoriach wszystkich państw -stron Konwencji. Obowiązuje on tylko na terytorium tych państw - stron, które wskazał zgłaszający i rodzi takie skutki, jakie wynikają z udzielonego zgodnie z ustawodawstwem krajowym patentu krajowego. Rozpatrywanie spraw o naruszenia odbywa się na podstawie ustawodawstwa krajowego. Patent europejski w każdym z wyznaczonych przez zgłaszającego państw jest niezależnym patentem funkcjonującym w danym kraju zgodnie z przepisami danego kraju.

5.3Inne porozumienia międzynarodowe

5.3.1 Konwencja o patencie Euroazjatyckim - Jedenaście byłych republik Związku Radzieckiego podpisało 17.02. 1994r. porozumienie ustanawiające Konwencję , aby umożliwić podmiotom każdego z tych państw , a także osobom zagranicznym , uzyskiwanie patentów na wynalazki w Euroazjatyckim Urzędzie Patentowym utworzonym w Moskwie. Euroazjatycki system patentowy umożliwia za pomocą jednego zgłoszenia w języku rosyjskim, w jednym postępowaniu i wniesieniu jednej opłaty uzyskanie ochrony we wszystkich państwach członkowskich .

5.3.2. Afrykańska Organizacja Własności Intelktualnej (OAPI) - porozumienie podpisane w 1977 r. przez francuskojęzyczne państwa afrykańskie zawiera ujednolicone przepisy dotyczące ochrony wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, dzieł literackich i artystycznych , a także zwalczania nieuczciwej konkurencji. Decyzje w sprawie ochrony podejmuje Dyrektor Generalny OAPI, a ochrona obowiązuje na terytorium wszystkich państw członkowskich.

6. PRAWA TWÓRCÓW PROJEKTÓW WYNALAZCZYCH

* Prawo do patentu, prawa ochronnego, prawa z rejestracji

* Prawo do wymieniania twórcy w opisach patentowych , opisach ochronnych, rejestrach oraz we wszelkich publikacjach związanych z jego projektem wynalazczym, (art. 8),

* Prawo do wynagrodzenia w przypadku projektu dokonanego w wyniku realizacji obowiązków ze stosunku pracy albo realizacji umowy, albo przekazanego podmiotowi gospodarczemu w trybie art. 21,22, (zapłata - w przypadku przeniesienia prawa)

* Wysokość wynagrodzenia (zapłaty) ustalają strony (twórcy i podmiot) w drodze umowy

cywilnej, w niektórych podmiotach wysokość wynagrodzenia określona jest w zakładowym regulaminie w sprawach wynalazczości. Jeżeli wynagrodzenie okaże się rażąco niskie w stosunku do korzyści osiągniętych przez podmiot gospodarczy, twórca może żądać odpowiedniego podwyższenia wynagrodzenia- art. 23

* Spory o wynagrodzenie oraz autorstwo projektu rozpatrywane są w trybie postępowania cywilnego, na zasadach ogólnych art.284 (żadna osoba fizyczna ani inna osoba prawna nie jest uprawniona do rozstrzygania tej kwestii)

* Preferencje podatkowe:

a) odlicza się 50% zapłaty jako koszty uzyskania przychodu w przypadku umowy o przeniesienie prawa do projektu wynalazczego, prawa z patentu, prawa ochronnego, przez pierwszego właściciela.

b) w przypadku umowy licencyjnej odlicza się 50% opłaty jako koszty uzyskania przychodu w pierwszym roku i od pierwszego licencjobjoicy.

7. ZNAKI TOWAROWE

1. **Znakiem towarowym może być każde oznaczenie, które można przedstawić w sposób graficzny, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżnienia w obrocie towarów jednego przedsiębiorstwa od towarów innego przedsiębiorstwa.**
2. **Znakiem towarowym, w rozumieniu ust.1 może być w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna, w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia, lub inny sygnał dźwiękowy.** (Art. 120)

Na znaki towarowe Urząd Patentowy RP udziela **prawa ochronnego**.

Po uzyskaniu rejestracji można używać oznaczenia ® umieszczonego obok znaku.

Czas trwania prawa ochronnego na znak towarowy wynosi 10 lat od daty zgłoszenia i może być przedłużone na wniosek uprawnionego o dalsze kolejne okresy 10 letnie.

Prawo ochronne na znak towarowy jest zbywalne i podlega dziedziczeniu. Przeniesienie prawa ochronnego bez przeniesienia przedsiębiorstwa może nastąpić tylko wtedy, gdy nie zachodzi możliwość wprowadzenia odbiorców w błąd co do pochodzenia towarów, ich jakości lub innych istotnych cech.

Umowa o przeniesienie prawa ochronnego na znak towarowy wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej. Przeniesienie staje się skuteczne wobec osób trzecich z chwilą wpisu do rejestru znaków towarowych w UP RP.

Uprawniony z prawa ochronnego może udzielić innej osobie upoważnienia do używania znaku (udzielić licencji na korzystanie ze znaku towarowego). Umowa licencyjna wymaga formy pisemnej, pod rygorem nieważności.

Urząd Patentowy dokonuje, niezwłocznie po upływie 3 miesięcy od daty zgłoszenia, ogłoszenia o zgłoszonych do ochrony znakach towarowych, (w Biuletynie Urzędu Patentowego - dwutygodnik). Od dnia ogłoszenia osoby trzecie mogą zapoznać się ze wskazanym w zgłoszeniu znakiem towarowym oraz wykazem towarów, dla których znak jest zgłoszony. Informacje o zarejestrowanych znakach towarowych oraz wszelkie informacje odnośnie stanu prawnego ochrony znaków towarowych (zmiany właścicieli, licencje,

przedłużenia ochrony, wygaśnięcie ochrony, unieważnienia rejestracji...) znajdują się w "Wiadomościach Urzędu Patentowego" (miesięcznik). Naruszenie prawa z rejestracji znaku towarowego zagrożone jest odpowiedzialnością cywilną i karną (można żądać zaniechania używania znaku, wydania uzyskanych korzyści, odszkodowania, ogłoszenia oświadczenia -(też kosztuje!...) Wytoczyć proces o naruszenie znaku można **dopiero po uzyskaniu rejestracji**, a wcześniej można listem ostrzegawczym powiadomić o zgłoszeniu i wezwać do zaniechania używania.

7.1 Międzynarodowa rejestracja znaków towarowych

Polska należy od marca 1991r. do **Porozumienia Madryckiego o Międzynarodowej Rejestracji Znaków Towarowych i Usługowych**, do którego należy już 68 państw.

Rejestracji międzynarodowej udziela Biuro Międzynarodowe Światowej Organizacji Własności Intelktualnej / OMPI / WIPO/ z siedzibą w Genewie.

Zgłoszenie wnosi się za pośrednictwem krajowego urzędu patentowego, wskazując kraje, dla których wnosi się o udzielenie ochrony.

Informacje o rejestracji międzynarodowej znaków towarowych znajdują się w wydawnictwie "Les Marques Internationales", od 1996r "Gazette OMPI des margues internationales" dostępnym w czytelni Urzędu Patentowego RP i w Ośrodku Informacji Patentowej PS, a także w bazach, na stronach internetowych WIPO. <http://www.wipo.int/>

Ochrona trwa 20 lat od daty zgłoszenia i może być przedłużona o dalsze okresy 20-letnie.

7.2 Znak towarowy Wspólnoty

Ważny w krajach Wspólnoty Europejskiej. Rejestracji dokonuje Urząd ds. Ujednolicania Rynku Wewnętrznego w Alicante w Hiszpanii (OHIM) - prawo o europejskim znaku towarowym weszło w życie w marcu **1994r**. Od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, czyli od 1 maja 2004r. znaki towarowe Wspólnoty zarejestrowane w Alicante **są ważne także na terytorium Polski** i wszystkich krajów, które wraz z Polską przystąpiły do Unii Europejskiej. Jest to prawo ochronne jednolicie obowiązujące we wszystkich państwach Unii Europejskiej. Informacji o możliwości rejestracji Wspólnotowego znaku towarowego oraz bazy dostępne są na stronach OHIM - <http://oami.eu.int/>

8. OZNACZENIA GEOGRAFICZNE

Oznaczeniami geograficznymi, w rozumieniu ustawy Prawo własności przemysłowej, są oznaczenia **słowne** odnoszące się bezpośrednio lub pośrednio do nazwy miejsca, miejscowości, regionu lub kraju (teren), które identyfikują towar jako pochodzący z tego terenu jeżeli określona jakość, dobra opinia lub inne cechy towaru są przypisywane przede wszystkim pochodzeniu geograficznemu tego towaru, /art. 174/ Oznaczeniami geograficznymi są nazwy regionalne, oznaczenia pochodzenia. Zgłoszenia oznaczenia geograficznego może dokonać: /art. 176/

- Organizacja upoważniona do reprezentowania interesów producentów, działająca na danym terenie.
- Organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, właściwy ze względu na teren, do którego odnosi się oznaczenie geograficzne.